

Nro. 43.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Költ Bétsben Novembernek 27-dik napján 1795.
esztendőben.

A' Rénus túlsó Partjáról.

Ismét néhány örvendetes hírekkel kedvekedik
Gr. Clerfayt Fels. Urunknak. A' tegnapi reg-
gel ide érkezett postája által azt jelenti, hogy a'
Nov. 17-kén Frantziákat üző két huzár kapitá-
nyok Kobáni a' Blankenstein, és Simon a' Székely
huzár regementektől 1 kapitányt, 4 fel tiszte-
t, 145 köz embert, többire mind ártilléristákat fog-
tak el, sokat le vagdaltak; e' mellett 37 muni-
ziós és több szekereket nyertek el.

Gr. Nauendorf Generális a' Landaui és Zwi-
brücki útakon üzetvén a' futó ellenséget, Trippstadt-
ban utól menő seregekre bukkantak a' Keglevich
Uhlánusai, de mivel mindjárt onnan is el futot-
tak, egynéhány embernél többet el nem foghat-
tak.

tak közülök. Más felől *Landstahlból*, *Karlsbergből*, és *Homburgból* is ki üztek őket, és egész *Zweybrückig* mentek győzedelmes vitézeink, útjukban *Mejsenhejmot* el foglaltak, holott igen sok magazinumot találtak.

A' Nov. 12-dik napján *Frankenthalt* el foglalt vitéz seregeinket számos néppel és 30 ágyúval támadták meg a' Frantziák, még pedig olly nagy hirtelenséggel, hogy minekelőtte az abba tétetett katona őrizet segítségére mások is mehettek volna a' táborból, abba bé rohantak. Mindazáltal ezre vévén e' dolgot a' *Mack* vasas regemenjéből való kapitány *Pletzger*, semmi parantsolatot nem várván, eskadrónjával oda vágatott, a' városból ki rukkolni akart Fr. gyalogsag soraiba bé vágott, és időt adott a' *Weidenfeld* granatéros batallionjának arra, hogy a' kapukat elfoglalhassa. Az alatt a' *Wurmser* huzárjai és *Lokovitz* könnyű szerű lovasjai is oda jutván, ők is bé vágtak a' Frantziák közzé, a' kik ki nem álha'ván a' sarat, rész szerűt futottak, rész szerűt fegyvereiket el hányván, rabságra adták magokat. Ezen tsatában 1500 embert vesztettek a' Frantziák, kik között 1 Oberster, 1 Generál adjutáns, a' ki t. i. őket oda vezette, több más tisztek és 300 hadi foglyok vóltanak. Nékünk kevés vesztésünk vólt.

Gr. *Latour F. M.* Lajtinánt jelentése szerűt *Karajtzay*, *Ott*, és *Bajalich* Generálisok; Gróf *Klenau* Oberster, *Trach* fő Strázsamester, és *Frimont* kapitány a' *Wurmser* huzár regementjéből; *Weidenfeld* Obristlajtinánt egy granatéros batallionnak kórmányozója; *Immer*, *Mackdermotte*, *Rubenitz* kapitányok és *Schmitt* Felhadnagy a' G. Q. M. Stábtól; de mindenekfelett *Pletzger* kapitány a' *Mack* vasas regementjéből különös vitézséget mutattak ezen kétséges kimenetelű történetekben. Az utólsóról azt írja Gr. *Clerfayt*, hogy egyedül ennek közföni *Frankenthalnak* meg tartását, és az ellenség előmenetelének meg akadályoztatását.

A' Nov. 11-dik napján *Kreuzenach* alatt történt véres tsatáról, 's vitéz seregeinknek abban nyert győzelmekről újabb és bővebb tádosítást küldött Gr. *Clerfayt* Feldmarsál, mellyben azt jelenti, hogy a' Kolóniai V. Fejedelmi seregek nemcsak a' viadalban, hanem az ellenség üzésében is különös vitézséget mutattak, hanem feletébb sajnállya, hogy azon derék batallionnál lévő *Müller* al-hadnagy, a' ki mind más, mind kivált ezen történetben magát meg különböztette, több alatta lévő köz emberekkel együtt egy kártátsból agyon lövetett, *Hartig* Hadnagy sebbe esett, és *Thils* záfzlótartó el fogatott.

Gr. *Salm* Generális azon tsatának kormányozója minden alatta lévő tiszteket és seregeket felettébb magasztalta. — Nevezetesen *Diemar* felhadnagyot a' Generál Stábtól, a' ki minden veszelem közé hideg vérrel ment, és a' váras közepén lováról le szállván, maga vezette az ellenség ellen a' gyalogságot. E' mellett *Nagy* Oberstert a' Császár, *Harsányi* fő Strázsamestert a' *Blankenstein* hufzár regimentjeiből; a' maga adjutánsát *Woelkern* felhadnagyot, a' ki alatt a' lova agyon is lövetett, és egynéhány felsőbb és alsóbb rangú tiszteket a' *Kolóniai* és *Jülich* seregektől.

Seckenheimi fő kvártélyából azt írja Nov. 18-dikán Gr. *Wurmser*, hogy *Manheim* körül derekasan készíteti a' paralella 's több efféle sántzokat: hogy Nov. 17-dikén, 11 órakor dél előtt az első paralella lineákban készült battériákba vontott ostromló ágyúk el kezdték mendörgő musikáikat, és egynéhány helyen tüzet tsináltak a' várasba 's a' t.

A' múlt pósta napon egy két szóval jelenttük, hogy *Manheim* várasa 24 óráig tartó gondolkozásra való időt kért Gr. *Wurmser*től. — E' tárgyról ekként beszél egy *Moguntziai* magános levél, Nov. 13-dikán: „Tegnap este egy kurir jött Gr. *Clerfayt* Feldmarsálhoz *Seckenheim*ből, a' ki

azt a bizonyos hirt hozta magával, hogy a *Mánhejm* bé záratott Fr. gárnizon 24 óráig tartó gondolkozásra való időt kért magának Gr. *Wurmser*től, engedett is annak de olly tóldalékkal, hogy ha azon időnek el telése után nyakaskodni fog, olly tüzet adat *Mánheim* városára, a' mellyről soha el nem fog felejtkezni. Ugy is történt a' dolog, mivel minekutánna a' Fr. őrizet üres válaszfal küldötte volna ki a' maga postáját, azöltától fogva éjjel nappal rezket a' föld az ostromló ágyúk harsogása miatt, és a' *Vulkánus* föld alatt lévő égő kementzei sem okádják jobban a' tüzet, mint a' *Schwartz Bertold* gonosz találmánya által megfélembített hömbölo értz bikák.

Már ma pedig 36 sipoló postilionnal megis járta Béts városát a' múlt éjjel érkezett kurir azon örvendetes hírrel, hogy Gr. *Wurmser* győzedelmesen meg vette *Mánheim* várát, a' hol 10 ezer Frantziák lettek hadi rabokká.

BCU-Cluj / Central University Library Cluj

Austriai Belgyiom.

A' *Brüsseli* tudósítások szerént, nagy figyelemetességet okozott a' Cs. Kir. armádia fegyverének szerentséje a' Belgyiomi lakosokban, mellynek a' Fr. respublikára nézve káros, reánk nézve pedig igen hasznos következései lehetnek, és épen azon időnek tzikelyében fognak törvényes Fejedelmeknek vissza adadni, midön a' Frantziarés-publikával öszve akarták kaptsolni. Azok a' tsavargó emberek, a' kik az erdőkben imitt amott bugdognak, és sok károkat okoztak az ártatlan lakosoknak, már most egy rakásra gyüllöttek, és minekutánna a' városokban és falukban ki ragasztott tzedulák által a' vallásnak védelmezésére, és a' Fels. Cs. engedelmességére való vissza térésre serkengettetnek az emberek, 9's több ezerekre szaporodott a' számok, mindenütt világosan verbuálnak, tulajdon tábor és gyóntató papjaik vannak, a' kik semmi jó alkalmatosságot el nem melőznek a' népnek eszére való hozására.

Nagy Britannia.

*A M. Kurir 42 darabjában félbe szakadt Parla-
mentalis dolgoknak folytatása.*

Fox úr az antiministeriális résznek fejedelme, azon kezdette beszédjét, hogy méltó Pith. minister a' fobenjáró bűnnel való vádoltatásra, azért, hogy a' királynak olly beszédet adott a' szájába a' nép ellen, 's azt merete mondani, hogy a' nép is tellyes meg elégedéssel legyen a' fő kormányfűk eránt. Miként lehetne, *úgymond*, jelenvaló kétséges kimenetelű dolgainkal meg elégednünk? Nem elég hogy ezen szerentsétlen háború által 5 millió font sterlinggel szaporodott a' közönséges adó — nem elég, hogy ez az esztendő is éhel halással fenyegeti a' népet, a' melly már is végső nyomorúságra jutott; hanem e' mellett azt merik mondani hogy meg jobbítatott legyen állapotja. Egy f. álnival sints most Angliának jobb dolga, mint Fr. Országnak, mivel olly drága a' kenyér, hogy 10 szegény ember sem keres annyit, a' mennyivel egy ember jó lakhatna. A' Fr. assignátáknak betstelenségével nem biztathattuk magunkat; meg tanított az Amerikai háborúság, hogy a' papiros pénznek egy kevés alább való szállásával okoztatott kis kárnal egyebet várni nem lehet? Elég szer hallottuk, *úgymond Fox úr*, a' múlt esztendőben, hogy haldokló állapotjában fekszik Fr. Ország: még is mindazáltal sok győzedelmekkel gazdag táborozást vitt végbe. Ne gondolkozzék arról soha a' minister, hogy valaha vissza lehessen Fr. Országban a' monarchiát állítani; éppen annyi reménysége lehet *XVIII La-josnak* a' Fr. monarchiának elérésére, mint *York Kardinálisnak* a' Britanniai koronához való jutásra. Hogyha Britannianak haszna tagadásképen való lehet, meg engedi, hogy valamely haszna volt a' jelenvaló háborúból, mivel meg szabadult a' Fr. monarchiának udvarától. De az illyetén nyomorult próbák nem ministerhez, hanem egy

iskolába járó gyermekhez illenek, és nints oka magát az Isteni gondviseléssel biztatni, a' melly gyakorta a' roszból is jót szokott ki hozni. Hogyha Prussia és Spanyól Országok meg békélhettek a' Frantziákkal, miért ne békélhetne meg Anglia és Hannovera? Most ismét az új constitutiónak következései után akár a' minister várakozni, melly hogyha néhány hónapok múlva ismét hajó törést fog szenvedni, ilyenképen örökös háborút kellene Angliának folytatni, magát egészlen meg szegényíteni, és egy millió után más milliókat hazontalanul fel áldozni. Ha hétszer változna is egy héten valamely Országnak Constitutiója, még is alkuba kellene vele botsátkozni; minden változásai között is meg mutatta azt Frantzia Ország, hogy meg tartotta, 's bé tellyesítette a' részre nem hajlott nemzetekkel szerzett tractáit,

Leg. elsőben is tehát a' Fr. republikának valóságát kellene meg ismérni, melly botránkozás kövének el háritása után, önnön magoktól folynának a' dolgok. Miért nem szerzettünk velek békességet *Hollandiának, Austriai Belgyiomnak, Gvadeloupe és St. Lucia szigeteinek* el vesztések előtt? Mivel várhatunk ennekutánna jobb békességet? A' rendkívül való drágaság és szükség szomorú következéseket fognak szülni, és azoknak el háritására kéretik a' Parlamentom. De ezeket a' háborúnak tartása alatt el háritani nem lehet, ellenben a' békességnek vissza térése után a' bövség is vissza térne. Sokkal jobb volna a' Fr. emigránsoknak szomorú sorsát a' békesség által meg jobbítani igyekezni, mint *Quiberonba* küldeni mézszárfékre 's a' t. Végtere azt javasolta *Fox* úr, hogy a' királynak küldetendő közfőnö levélnek tóldalékjában terjesztessék szemei eleibe, hogy a' szövetséges Fejedelmeknek nagy része meg békélt a' Frantziákkal; hogy Angliának Amerikai örökségei nagy veszedelemben forognak; hogy a' Frantziák ellen küldetett expeditióknak szerentsétlen, és káros kimenetelei vannak,

és nem egyébre valók voltak, hanem hogy azokban fel áldoztassanak azok, a' kiket óltalommal biztattunk vala; hogy a' vérnek, és pénznek el tékozlása példa nélkül való, mellyre nézve kérni kell a' királyt, hogy ne tartsa Fr. Országot elégtelennek a' békesség kötelességének beteljesítésére; ebben az értelemben voltunk Amérikára nézve is, de bezzeg meg is adtuk az árát, a' szövetséges Fejedelmek is meg táfolták azt magok tselekedeteik által; sőt szükség lézen a' királynak a' békességet keresni, és azon kár ki pótolásával meg elégedni, mellyet a' szorgalmatosság, tsendesség, és bővség által bizonyosabban el lehet érni. Hogyha továbbá is folytatni akarna Frantzia Ország a' háborút, akkor ofztán mindenképen igyekezze a' Parlamentom a' hadakozás folytatását előbb mozdítani, bátor nagyon meg erőtelennített légyen is az Ország a' ministereknek rosz tanáts adásaik miatt.

Pith Minister is meg bosszonkodván *Fox* úrnak martzongó beszédjein bőv mértékbe vissza lizette a' költsönt, 'stromfal ütötte vissza a' tromfot. Noha *úgymond*, *Fox* úrnak egész beszédje rendkívül való lett légyen is, még sem reménylettem volna, hogy olly békességet javasolna, mellynek fundamentoma a' kétségben esés, és a' mellyben az eddig okoztatott kárnak ki pótolására engedelmet kellene Fr. Orzágtól kérni, a' belső tsendességnek, és industriának helyre állítására. A' Parlamentomnak jussai ugyan meg engedik *Fox* úrnak az illy tanáts adást, és nem visszonzozhatom az ő ellenem mondott fenyegetéseit: mindazáltal ha ő minister volna, és illyen tanátsot adna, inkább meg érdemlené hogy Majestás ellen való vétekekkel vádaltasson, mint más akárki, a' ki hazájának el árulója lenne. Hogy körülállásaink meg jobbitatának légyen, könnyen meg lehet mutatni, tsak hogy szükség lézen a' mostani időt a' Parlamentom előbbi öszve gyűllésének idejével egybe hasonlítani. Minémű érzékenységek

vóltek akkor, és vagynak mostan bennünk? Melly veszedelmes festékekkel rajzolták akkor le állapotunkat az Oppositionnak tagjai? Minthogy pedig az akkor előre meg jövendőlt veszedelmek rajtunk meg nem történtek: méltán mondhatom, hogy meg elégszünk mostani állapotunkal. — Bátor mennyi ellenkező dolgokat szenvedtünk, bátor mennyi haszna lett légyen is a' Frantziáknak, még is nagyon meg kevesedett a' háború folytatására való költségek, és már most olly állapotban lenni láttatnak, mellyben békesség helyet bátorságot adhatnak minékünk. Sokkal inkább kívánnyák a' békességet mint ennekelötte, sőt magok is el hitették azt magokkal, hogy a' békességen kívül semmi sem menheti ki őket a' veszedelemből. Kinek mitsoda sérelem okoztatott azon körülállások közt, hogyha a' meg elégedésről beszélt a' király? Annak az oka, hogy nem sokáig folytathattya Fr. Ország a' hadat, a' papiros pénzben 's annak alacsony árában nagyon fundálatva. 720 millió font sterling papiros pénz nagyon most ottan circulatióban, a' mellyet mivel pengő pénz fel nem lehet váltani, mind alább alább száll a' betse, és hogyha még a' jövő esztendőben is táborozni fognak, egészlen el vesz. — Annakokáért egyedül a' békesség mentheti meg őket az utolsó veszedelemtül, erre való nézve javasolta *Vernier* a' Conventnek, hogy többé semmi papiros pénzt ne készitessen, hanem inkább akármelly alá való értzből veretessen. Ugy de hol veszik az értzet, a' midőn semmi kereskedések nintsen 's a' t.? De azért még sem határozom meg Frantzia Ország esetének óráját, hanem csak azt állatom, hogy az ő gonosz körülállásaik által meg jobbitatnak a' mi fel tételeink. Az is nem kis szerentsénkre szolgál minékünk, hogy vilíza kellett nékiek menni a' *Rénus* bal partyára. Minden betűletes embernek fájlalni kell az emigránsokon történt szerentsétlenséget. Az Olafz Országidolgokról keveset mondhatunk, mindazáltal,

kinek kinek közülünk örömeire lehet, hogy ott is meg tsökkent hatalmuk. Előbbi principiumaikat meg jobbították; magok is által látták, hogy fundamentum nélkül való alkotmányt akartak építeni, és már most mind az Istentül, mind az emberektől botsánatot kérnek gyakorlott gonofságaikért. “

„Vallyon azért, hogy tegnapelőtt el kezdtek új Constitutiójokat, magunknak kell é a' békességet keresni? Minekelötte ezen projectumot bé venné a' Parlamentom, meg kell tudni, kik lesznek az új törvénytévök? minémü indulattal birjanak? és mitsoda fel tételek légyen; ezeknek tudása nélkül meg nem alacsonyithattyuk magunkat; én is kívánom ugyan a' békességet, de tsak olylyat, a' mellyet betsülletunk sérelme nélkül el fogadhatunk. Hogyha ök fognak bennünket a' békességgel meg kínálni, azt is úgy fogadjuk el, ha reánk nézve betsületesek, és hafznosok lesznek a' fel tételek. Sajnálom, hogy más hatalmasságok békességre léptek velek, ha e' nem történt volna, sokkal hafznosabb békességet szerezhattünk volna magunknak. Hogyha álhatatosan és hiven meg maradtak volna a' coalitio mellett, a' mint maga a' természeti igazság is azt kívánta: ismét fel állottak volna a' tulajdonságnak jussai Frantzia Országban, és a' vallás is nagyobb tekintetben lett volna. Mindazáltal, hogyha mi hiveségek léfzünk magunk eránt, minden veszedelemtül meg fogunk szabadulni, szenvedett kárjainkat pedig ki pótollya a' kereskedés es jó rendtartás. — Örökké való ditsőségére fog Angliának szolgálni, hogyha azon ragadó folyó viznek, a' melly minden erköltsi rendnek, és társaságbéli boldogságnak veszedelmére igyekezett, maga erejével tehet gátot. Egyedül egy olyan Ország viheti azt végbe, a' melly maga creditumára, és kereskedésére támaszkodhatik, 's minden tanátskozásaiban, a' népnek böltsessége, és közönséges eggyesség által vezéreltetik. Egyedül e' viheti a' Státusnak hajó-

ját a' leg nagyobb veszedelmek között is a' bátorságnak kikötő helyébe 's a' t."

Azoknak a' gonosz embereknek nyomoztatások, a' kik Oct. 29-dikén a' király hintájára kövekkel hagyigálták, és illetlen szókkal illették Fels. személyét, szorgalmatosan folyttatatik, és 1000 font sterling jutalom ígértetett annak, a' ki azon gonosz zenebonának indítóját, magokat a' zenebonásokat, és tzimborás társaikat bé fogja jelenteni.

Ezen zenebona után a' király királyné és három királyi hertzeg affzonyok a' *Coventgardeni* közönséges játék néző helyre mentenek, 200 lovas, 100 gyalog testörzök, és 500 pattantyúsok által kísértetvén. A' játék néző helyre vivő úton 10000 embernél többen gyüllöttek öfzve, de telylyességgel nem közelithettek a' királyi hintóhoz. Ő Királyi Felségeknak a' játék néző házba lett bé lépésekkor, nagy örömmel való tapsolás vólt, és egynéhányszor el énekelték a' fel gyüllött személyek ezen éneket: *Isten tartsd meg a' királyt*, és azokkal, a' kik velek együtt nem buzogtak a' király eleteért, rútvál bántak; sőt azokat, a' kik a' harmadzori éneklésre való senkentésre piszegettek, ki tafzigáltak a' játék néző palotából. —

Egy *Neu Yorkból* (Amérikának *új Eboracum* nevű tartományából) *Liberpolba* jutott hajó azt a' hirt hozta, hogy a' *Jamajkai* szigetben fel támadt szabad Négerek, avagy Indusok üstökbe kaptak a' Britanniai seregekkel, és egynéhány tisztet meg is öltek. A' *Jamajkai* fő kórmányozó közönségesé tett hirdetményében minden pártos Néger fejére 20, és egy olly affzony 's gyermek fejére 10 font sterlinget tett fel. A' ki egy *Pálmer* nevű Néger akár elevenen, akár halva kézbe adja, 80; a' ki pedig egy más *Perkinson* nevű Néger elevenen, vagy halva kézbe adja 50 font sterlinget fog jutalomúl venni,

Batáviai Respublika.

Amsterdámban újjabb zenebonák támadtak, és minden környülállások azt mutatták, hogy ez a' szerentsetlen köz társaság ugyan azon viszonytagságokba fog tasztatni, a' mellyekkel küzködött ennek tanító mestere a' Fr. respublika még eddig. Ezen zenebonára azon levél szolgáltattott alkalmatosságot, mellyet a' *Hágában* lévő Hollandiai képviselőknek tagja *Wiselius* Amsterdami tanátos küldött egy baráttjának *Heckeren* nevű Amsterdami polgárnak Oct. 28-dikán,

Ez a' levél így vala írva: „A' környülállások naponként mind kétségesebb kimenetelűek lesznek. A' Hollandiai tartomány tellyes tehetségével igyekezik a' Köz Rendek nyomorúlt gyűlésének fel serkentésére, és a' respublika dolgaihoz hathatós eszközökkel való nyúlásra, de tellyességgel semmire nem mehet. A' többek közt azt javasolta mai napon, hogy a' *Doesburgtól Delfzilig* lévő határ védelmező állapotba tétésék, a' melly olly nyomorúlt állapotban vagyon, hogy ellenségeink közül 3000 ember csizmában és harisnyában is könnyen által ronthat azon. A' melly emberben igaz szív vagyon hazája iránt, fel duzzad a' vére az illy istentelenségeknek tapasztalására. Az *Orániai* Háznak baráttjai nagy számmal gyűllenek öszve, és bizonyosan tarthat a' respublika ellenséges meg támadásoktól. A' Frantziák minden politika dolgait titkollyák, és a' mint én ezre vettem, alattomban tractálnak az Anglusokkal, 's úgy hiszem, hogy ezen okból utazott az Amerikai minister is *Adams Londonba*. Tehát a' mi szerentsés hazánk leszen azon árr, mellyen az Anglusokkal való békesség meg fog vásároltatni. A' Prussiai király, az 1738-dik éltendőben készült *Looi* tractátus szerént, 25 ezer embert fog az Orániai hertzeg segítségére küldeni. A' mit én itt írok, nem epe sártól származott álom látás, hanem tökéletes igazság. Jól tudja

az úr, hogy én mindenkor illy punctumból szoktam a' dolgokat meg tekinteni. Jó barátjaival közölheti az úr leveletem, mivel rövid idő múlva mindnek világosságra fognak jöni."

Ezen levelet sokan le másolták, barátjaikkal, esméreikkel közölték, és egyik káffé házból a' másikba hirtzován tel buzdították az egymással ellenkezo részeknek heves vérét. A' klubisták meg rettenvén a' hazára következhető veszedelemtől, felettebb buzgóttak, 's azt állatták, hogy az Amsterdami kormány székek egy része egyetért a' ki költözött principistákkal, Nov. 5 ikén jókor reggel, a' kapuknak ki nyitása előtt, Commissiót küldvén a' Tanács házhoz, azt kívánták, hogy mind addig zárva legyenek a' városnak kapui, míg az előbbi kormánynak tagjai egyen egyen meg fogattatnanak. A' municipalitás a' klubisták kívánságát nem tellyesítvén, ezek a' város strázsa házhoz mentek, az ott tartani szokott kúltsokat el vették, és tellyeséggel ki nem akarták kezek közül adni. Ezen történetnek híre a' városnak minden úttzáit villám módjára befutvan, az egész várost fel indította, minden férfit fegyverre fogott, és egyik rész a' másik ellen menni készült; hanem végtére jó móddal le tsendesítvén a' klubisták heves vérét, a' kúltsokat kezekből ki vették, dél előtt 10 órakor a' város kapuit fel nyitatták, 's ez által meg fojtották a' zenebonának langoló szikráját.

Fülébe menvén ezen történetnek híre a' Hágában lévő Frantzia képviselőknek *Thibauldnak* és *Rámelnak*, annyira meg boffronkodtak, hogy leg ottan levelet írván az Amsterdami municipalitá előjárójához, azt kívánták, hogy küldje meg nekik a' *Wiselius* levelének massit; egyszersmind a' Frantzia respublika sérelmére jární mondták azokat, a' kik magokkal el hitették, és másokkal is el hitetni akarják, hogy az a' Batáviai respublikának ki rekesztésével békességre akár az Anglusokkal lépni; következésképen a' Batavusok-

kal szerzett 's esküvéssel meg erősített álliantzia, és a' Frantzia nemzeti képviselőknek egyenes szivüségek, nem izükkölködnek azon bosszúságot okozó költött hírnek meg tzáfolása nélkül.

Van *Heckern* polgár, a' kihez tudnillik *Wiselius* ezt a' levelet küldötte, és a' ki azt közönséges helyeken fityogtatta, 's olvasgatta, a' közbátorágra ügyelő Commissió parantsolatyára orizet alá tétetett; *Wiselius* ellenben, a' ki ezen zenebonának fő oka vala, *Amsterdámba* vissza menvén, barátjának szabadon botsatását sürgeti, kézleveléért a' feleletet magára vállalni, és jóvá hagyta azon rendeléseket, a' mellyeket az *Amszterdami* municipalitás tétetett a' zenebonáskodók le tsendesítésekre. —

Nemtsak a' principisták számának naponként való öregbedése, nemtsak a' Helytartó Fejedelem előbbi méltóságába való helyheztetéséért öszve gyült, és szüntelenül szaporodó seregektől való félelem; hanem a' Frantzia armádiát *Rénus* környékein mostanában érdeklött sok szerentsétlenségek is rendkívül való nyughatatlanságot okoztak a' Hollandiai patriotáknak.

Az aprélékosabb, de azért nem kevésbe fontos Hollandiai dolgok ezek: A' frigyes tartományokban fekvő Fr. truppok a' Rénusi armádiához igen nagy sebességgel menni parantsoltattak. A' respublika-védelmzése végett minden ifjú polgárok 15 esztendőstől fogva 18 esztendősig fegyverbe fognak öltöztetni. — A' *Petersburgi* udvar értesére adatta az ott lévő Hollandus követnek *Swart* polgárnak, hogy a' Batáviái respublika mastól való nem függését, és mostani systemáját meg nem esmérheti, és valameddig a' Frantzia seregek abban lesznek, mind addig úgy nézi a' frigyes tartományokat, mint a' Frantzia fegyver által el nyert, 's el foglaltatott Országot.

Lengyel Ország.

A' Fels. Orosz Császárné Octobernek végén költ, és *Repin* hertzeghez küldött parantsolattya

Szerént a' *Lythvániai* nagy hertzezség anyja vára-
sa *Wilna* egy R. Catholikus püspökségnek resi-
dentiájává tétetett, és *Kossakovsky* apatúr emel-
tetett azon új püspökségre, kinek 4000 rubel ez-
tendei jövedelem rendeltetett, és mind a' *Lythvá-
niai* mind a' *Lieflandiai* katolikus gyülekezetek
az ő kormánya alá vettettek, minden egyházi jó
rendtartások reá bizattak, és egy olly Consisto-
rium fog alatta lenni, mellyről egyenesen a' Pé-
tersburgi udvarra kell apellálni, hogy minden
alája vettetett papokat szorosán vizsgálja meg, és
ha hiveknek nem találja az Orosz Császárnéhez,
leg ottan foflja meg hivatalyaiktól, 's másokat
tegyen helyekre. — Semmiféle idegen papoknak
nem léfzen szabad *Lythvániában* maradni, és a'
kik ennekutánna oda fognak menni, a' polgári
előjáróknak kell őket által adni. Semmi *Lythvá-
niai* szerzetes papok, klastromok, és gyüleke-
zetek ne fügjenek idegen papi fejedelmektől, sem
semmi jövedelmet ne küldjenek azoknak. A' Pá-
pa bulláját sem léfzen szabad el venni, hanem
előbb a' fő kormányozóhoz, ettől a' Pétersburgi
udvarhoz kell küldeni, és attól várni az az iránt
tétetendő rendeléseket. Minden *Lieflandiai*, és
Lythvániai püspökök kötelesek a' megyeikben lé-
vő klastromokról hirt adni, hogy ekképen, a'
mellyeknek semmi hasznok nintsen, más módon
fordítatathassanak köz haszonra.

A' Pétersburgi, Bétsi és Londoni udvarok közt
kötött szoros álliantzia olly titkon folyt, és ment
végbe, hogy annak foglalattyát senki ki nem ta-
núlhattya. Mindenek úgy gondolkodnak, hogy an-
nak titkos tzikkelyei Európának nemtsak jelenva-
ló, hanem jövendőbéli környülállásait is tárgyaz-
zák, 's ennél fontossabb álliantziát e' folyó szá-
zadban fel állottnak lenni nem gondolnak. Tudva va-
gyon, hogy az Orosz Császárné ministerjei sokáig
magok dolgoztak azon, és a' Cs. K. követségnek
első titoknokja, és az Angliai követségnek taná-
tsosa éjjel nappal foglalatosságba vóltak, és egy

leket sem bocsátottak magokhoz. Ez a' titkos tracta rendkívül való kurirok által küldetett meg a' Bétsi és Londoni udvarokhoz.

Elegyes Dolgok.

Az Orosz Császárné hivatallyára Pétersburgba három hertzeg kis asszonyaival utazott *Sax-Koburg Salfeldi* hertzeg asszony Nov. 17-dikén szerentsésen oda érkezett, igen szívesen fogadtatott, és mind maga, mind hertzeg kis asszonyai meg ajándékoztattak a' *Katalin* rendel. A' három hertzeg kis asszony közül a' leg ifjabbat, úgymint *Henrietta Ulrikát*, a' ki 1781 elzt. Sept. 23-ik napján született e' világra, választotta magának jövendőbéli feleségül az Orosz nagy hertzegnek második szülött fia *Konstantin*, a' ki tsak két elztendővel idősebb ki választott kedves mátkájánál. E' két hertzegi tsemetének öszve párositása jövő tavaszra halasztatott. A' Svéciai ifjú király ki nézett mátkájának, a' *Meklenburg Svereni* hertzeg asszonynak el jegyeztetésére küldetett Svéciai követ *B. Klinckowström* Nov. 2-dikán jutott *Ludvigslustba*, 's mindjárt más nap meg kérette *Lovisa Sarlotta* hertzeg kis asszonyt, a' melly alkalmatossággal igen nagy vendégség vólt a' fent nevezett hertzegnél, 's az egész hertzegi palota meg vólt világosítva. Ennek öszve párositása is jövő tavaszon léfzen. — A' Tempeli fogságban ült királyi hertzeg kis asszonyért szabadon bocsátatott Fr. ministerek, és Generálisok, u. m. *Bournonville*, *Quinel*, *Camus*, *Lamarque*, *Bancall*, *Semonville*, *Maret*, és *Drouet*, a' ki t. i. néhai XVI Lajos királyt Német Ország felé vett utazásakor *Varencesben* meg tartóztatta, 11-dik Novemb. *Augsburgba* jutván, a' fejez bárány vendégfogadóban hálták, 's más nap tovább folytatták útjokat. A' *Regensburgi* Evangelika Gyülekezet nagy áhétatossággal meg közönte a' Jehovának azt a' kegyelmességet, melly szerént az Austriai fegyvert győzedelmessé tette. *Buxhö-*

den Orosz Generális keményen meg büntette azokat a Kozákokat, a' kik ellen *Lythvániának* lakosi az ellenek gyakorlott kegyetlenségért panaszáltak. — A' *Hessen-Darmstadti Landgrófnak* 7 ezrtendős flatskáját kapitányságára emelte a' Fels. Császár a' maga Fels. nevét viselő magyar huszár regementnél. — A' múlt Septemberben már kemény tél és nagy hó volt Pétersburgban. — *Pichegrü* Generál az egélt *Strafsburgi* armádiát magához húzta. —

* * * * *

Közelget az ezrtendő vége, öt hét múlva más ezrtendő számot irunk a' *Magyar Kurir* homlokára, és a' mint reménylenünk lehet, több kellemetes hírekkel kedveskedhetünk ezután. Erd. Olvasóinknak, mint eddig kedveskedtünk. A' kiknek tehát a' majdan ajtaink eleibe álló 1796 dik ezrtendőnek első fél részében, a' *Magyar Kurir* olvasására kedvek léssen, fel küldvén annak 5 forintból álló taksáját, ne sajnállyák jelentő leveleiket illy rövid tzim alatt *Pro Magyar Kurir Viennae* vagy *à Vienne* hozzám utasítani. Azok is a' kik e' majdan le folyó ezrtendőnek utolsó felében hitelben olvastak újság leveleimet; ne felejtkezzenek a' Kurir érdemlett bérít hová hamarabb felküldeni. — Erdély Országának azon részében, a' hol ritkák a' posták és ha találatnak is, a' pénz felküldészet magokra vállalni nem akarják, nevezetesen *M. Vásárhely* környékén, és a' Gyergyói Szekekben; amott *Titt. Csiky Márton* *M. Vásárhelyi* érd. kereskedő úrnál, a' Gyergyói Szekekben pedig *Kritsa Márton* Gyergyó Szentmiklósi Érd. kereskedő úrnál tegyék le a' Kurir taksáját. A' kiknek Érd. Olvasóim közül néhány újság darabjai ki maradtak, adják tudtomra, szivessen másokat küldök az el tévelyedett árkusok helyett.

D. D. S.